

Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH
W GLIWICACH
ZA ROK 2008**

POWIATOWY RAPORT ROCZNY

II/P/2008

CZEŚĆ II

Gliwice 2009

*Przedruk w całości lub w części oraz wykorzystanie danych statystycznych
dozwolone wyłącznie z podaniem źródła*

Opracowanie: © Andrzej Kasperek

SPIS TREŚCI

	str
Wstęp	4
I. Edukacja - analiza i diagnoza	5
II. Prognoza	7
III. Wnioski	13
Załączniki	14
Załącznik nr 1. T-II/P-4.1. Absolwenci zarejestrowani w PUP w Gliwicach według szkół i zawodów w roku 2008 oraz przewidywani absolwenci w roku 2009.	
Załącznik nr 2. T-II/P-4.2. Struktura zawodowa absolwentów według poziomu wykształcenia i zawodów w Gliwicach w latach 2008 i 2009.	

WSTĘP

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie gliwickim w 2008 składa się z dwóch części. W części I (patrz: *Powiatowy raport roczny II/P/2008 - część I*), omówione zostały ogólne założenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, metodologia prowadzonych badań i podstawowe definicje. W oparciu o wygenerowane przy pomocy komputerowego programu „Syriusz” dane z załącznika 3 – „*Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za 2008 rok*” i załącznika 2 – „*Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy. Stan za 2008 rok*” do sprawozdania MPiPS-01, przeprowadzona została analiza zarejestrowanych w PUP w Gliwicach osób bezrobotnych, ofert pracy oraz zawodów deficytowych i nadwyżkowych w roku 2008.

Część II (prognostyczna), obejmuje analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o dane dotyczące liczby absolwentów szkół gliwickich w roku szkolnym 2007/2008 oraz ich prognozowanej liczby w roku szkolnym 2008/2009.

Podstawowe definicje¹

- **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych**, to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.
- **zawód deficytowy**, to zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.
- **zawód nadwyżkowy**, to zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.
- **zawód wykazujący równowagę (zrównoważony)**, to zawód, dla którego liczba ofert pracy równoważy liczbę osób poszukujących pracy.

Źródła informacji

Źródłem informacji do opracowania Części II RAPORTU – II/P/2008 są:

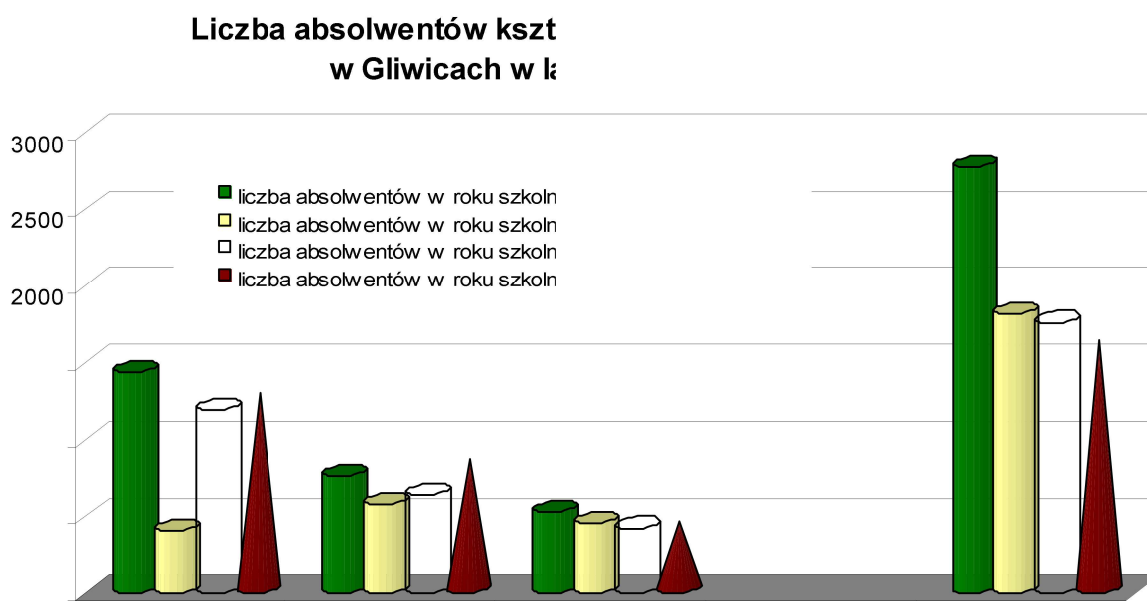
- Wygenerowane przy pomocy komputerowego programu „Syriusz” dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN dotyczące liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2007/08 oraz ich przewidywanej liczby w roku szkolnym 2008/09 .

¹ Patrz: „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych”, Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, 2005

I. EDUKACJA - ANALIZA I DIAGNOZA

W Gliwicach zmienia się struktura kształcenia, maleje odsetek uczniów kształconych na poziomie ogólnokształcącym. Udział absolwentów liceów ogólnokształcących i profilowanych – nie dających wykształcenia zawodowego - w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych wynosi 43% (patrz: *Wykres 1 i 2*). Prognoza na rok szkolny 2008/09 wskazuje, że ich udział będzie jeszcze mniejszy. Wzrasta liczba absolwentów techników i zasadniczych szkół zawodowych.

Wykres 1.

źródło: dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN (system komputerowy SYRIUSZ)

Kierunki kształcenia i zawody kształcone w gliwickich szkołach ponadgimnazjalnych²:

1. Licea ogólnokształcące

2. Licea profilowane

- profil elektroniczny
- profil elektrotechniczny
- profil kreowanie ubiorów
- profil kształtowanie środowiska
- profil mechatroniczny
- profil usługowo-gospodarczy
- profil transportowo-spedycyjny
- profil zarządzanie informacją
- profil ekonomiczno-administracyjny
- profil mechaniczne techniki wytwarzania

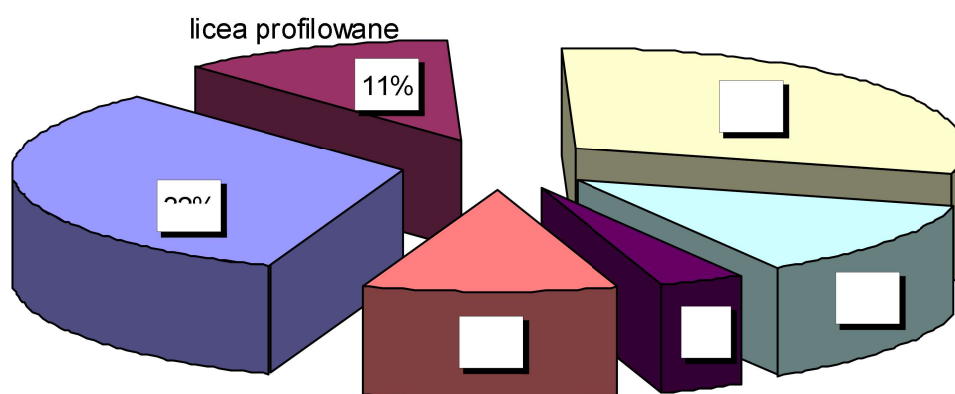
² Na podstawie danych przesłanych z systemu informacji oświatowej MEN dotyczących absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

3. Technika

- asystent usług pocztowych
- kelner
- kucharz
- muzyk
- plastyk
- tancerz
- technik analityk
- technik architektury krajobrazu
- technik budownictwa
- technik drogownictwa
- technik ekonomista
- technik elektronik
- technik elektryk
- technik geodeta
- technik handlowiec
- technik hotelarstwa
- technik informatyk
- technik logistyk
- technik mechanik
- technik mechatronik
- technik obsługi turystycznej
- technik ochrony środowiska
- technik organizacji usług gastronomicznych
- technik spedytor
- technik technologii ceramicznej
- technik technologii odzieży
- technik technologii żywności – cukrownictwo
- technik teleinformatyk
- technik telekomunikacji
- technik urządzeń sanitarnych
- technik usług fryzjerskich
- technik żywienia i gospodarstwa domowego

Wykres 2.

Struktura absolwentów szkół ponad w roku szkolnym

źródło: dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN (system komputerowy SYRIUSZ)

4. Szkoły zasadnicze zawodowe

- blacharz samochodowy
- cukiernik
- fotograf
- fryzjer
- ślusarz
- krawiec
- tokarz
- stolarz
- malarz – tapeciarski
- murarz
- elektromechanik pojazdów samochodowych
- elektromonter instalacji elektrycznych
- mechanik pojazdów samochodowych
- rzeźnik wędliniarz
- kucharz małej gastronomii
- introligator galanteryjny
- monter instalacji gazowych
- monter maszyn i urządzeń przemysłowych
- ogrodnik – uprawa warzyw polowych
- technolog robót wykończeniowych w budownictwie

- piekarz
- posadzkarz
- sprzedawca
- mechanik automatyki przemysłowej i urządzeń precyzyjnych
- monter elektronik - układy elektroniczne automatyki przemysłowej
- lakiernik samochodowy
- operator automatów do formowania wyrobów szklanych
- pracownik pomocniczy obsługi hotelowej

5. Szkoły policealne:

- aktor scen muzycznych
- asystent osoby niepełnosprawnej
- dekorator wnętrz
- dietetyk
- grafik komputerowy
- nauczyciel języka obcego
- opiekun w domu pomocy społecznej
- opiekunka dziecięca
- pedagog
- sekretarz asystent
- technik administracji
- technik budownictwa
- technik ekonomista
- technik elektryk
- technik farmaceutyczny
- technik geodeta
- technik bezpieczeństwa i higieny pracy
- technik handlowiec
- technik hotelarstwa
- technik informatyk
- technik logistyk
- technik masażysta
- technik mechanik
- technik obsługi turystycznej
- technik ochrony fizycznej osób i mienia
- technik ochrony środowiska
- technik prac biurowych
- technik rachunkowości
- technik spedytor
- technik usług fryzjerskich
- technik usług kosmetycznych
- wizażystka

II. PROGNOZA

Zgodnie z zaleceniami metodycznymi, prognoza ma objąć analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o badania sondażowe przeprowadzone w szkołach oraz badania sondażowe przeprowadzone w zakładach pracy, dotyczące planowanych przyjęć i zwolnień pracowników w roku 2008.

Decyzją Departamentu Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej³, powiatowe urzędy pracy zostały zwolnione z przeprowadzania tych badań. Raporty od 2007 roku w części prognostycznej powinny się opierać na przekazanych przez GUS wynikach badań popytu na pracę oraz danych uzyskanych z Systemu Informacji Oświatowej] MEN dotyczących absolwentów szkół ponadgimnazjalnych na poziomie powiatów. Natomiast dane dotyczące popytu na pracę są opracowywane **wyłącznie** na poziomie województw. W związku z tym nie mogą być wykorzystane przez powiatowe urzędy pracy, a jedynie przez wojewódzkie urzędy pracy⁴. Tym samym opracowanie prognozy monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na rok 2009 na poziomie powiatu zostało okrojone do przedstawienia informacji związanych z prognozowaną

³ Pismo Departamentu Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (DRP-VIII-074-41-AM/07) z 20.11.2007

⁴ Pismo Departamentu Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (DRP-VII-074-18-AM/08) z 15.07.2008

liceów ogólnokształcących i profilowanych (przyjmujemy, że osoby bez zawodu tworzą na potrzeby statystyki grupę „bez zawodu”).

Na 81 kierunków kształcenia zawodowego tylko 16 to zawody deficytowe (patrz *Tabela 1 i 3*). Tylko jeden z nich (*Introligator galanteryjny – 734501*) znalazł się wśród 30 najbardziej deficytowych zawodów (patrz: *Tabele 12 i 13 w części I Raportu*).

Tabela 1. Liczba kierunków kształcenia w Gliwicach z podziałem na zawody deficytowe i nadwyżkowe według poziomów wykształcenia w latach 2007/08

kształcenie ponadgimnazjalne	liczba kierunków kształcenia		
	ogółem*	zawody deficytowe	zawody nadwyżkowe
techniczne	53	10	24
zasadnicze zawodowe	28	6	10
licealne**	11	0	11
razem kierunków	92	16	45

* wartości dla grup zawodowych: deficytowych, nadwyżkowych i równoważnych

** ogólnokształcące i profilowane - kierunki nie dające zawodu

źródło: dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN (system komputerowy SYRIUSZ)

Ustalenie liczby kierunków kształcenia z podziałem na zawody deficytowe i nadwyżkowe w okresach rocznych stanowi podstawowe źródło informacji o procesie dostosowywania edukacji do wymagań powiatowego rynku zatrudnienia. Chodzi nie tylko o zmniejszenie liczby kierunków, które prowadzą do bezrobocia, a zwiększenie tych kierunków, które powodują wzrost zatrudnienia, lecz także śledzenie procesu przystosowywania edukacji do potrzeb rynku pracy w dłuższym przedziale czasu.

Tabela 2. Liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w Gliwicach z podziałem na zawody deficytowe i nadwyżkowe według poziomów wykształcenia w latach 2007/08 i 2008/09

Wykształcenie ponadgimnazjalne	liczba absolwentów					
	ogółem*		zawody deficytowe		zawody nadwyżkowe	
	2007/08	2008/09**	2007/08	2008/09**	2007/08	2008/09**
techniczne	1708	2105	448	529	1085	1192
zasadnicze zawodowe	425	427	58	43	127	143
licealne***	1883	1612	0	0	1883	1612
razem	4016	4144	506	572	3095	2947

* wartości dla grup zawodowych: deficytowych, nadwyżkowych i równoważnych

** wartości prognozowane

*** ogólnokształcące i profilowane - kierunki nie dające zawodu

źródło: dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN oraz PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Tabela 3. Ranking zawodów deficytowych w Gliwicach w roku 2008, w których występowało kształcenie w Gliwicach w latach szkolnych 2007/08 i 2008/09 (według wskaźnika intensywności nadwyżki/deficytu zawodu)

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2008 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2008 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2008 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów	Liczba absolwentów	
							Rok szkolny 2007/08	Rok szkolny 2008/09
1	734501	Introligator galanteryjny	2,33	0	-2,33	MAX	13	6
2	419101	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	41,50	13,50	-28,00	3,07	0	20
3	714201	Lakiernik samochodowy	0,75	0,33	-0,42	2,25	1	5
4	515902	Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia]	5,33	2,83	-2,50	1,88	41	54
5	712102	Murarz	14,75	8,42	-6,33	1,75	24	23
6	725108	Monter elektroniki - układy elektroniczne automatyki przemysłowej	0,58	0,33	-0,25	1,75	0	8
7	513102	Opiekunka dziecięca	1,08	0,67	-0,42	1,63	17	0
8	512302	Kelner	4,42	2,75	-1,67	1,61	25	26
9	341501	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	7,17	4,58	-2,58	1,56	52	94
10	514102	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	4,17	2,75	-1,42	1,52	84	85
11	315202	Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy [zawód szkolny: Technik bezpieczeństwa i higieny pracy]	0,58	0,42	-0,17	1,40	51	53
12	232108	Nauczyciel języka obcego	2,92	2,25	-0,67	1,30	86	81
13	343101	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	6,75	5,42	-1,33	1,25	92	83
14	311801	Grafik komputerowy	0,50	0,42	-0,08	1,20	0	33
15	731102	Mechanik automatyki przemysłowej i urządzeń precyzyjnych	1,75	1,50	-0,25	1,17	3	1

źródło: dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN oraz PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Tabela 4. Ranking zawodów nadwyżkowych w Gliwicach w roku 2008, w których występowało kształcenie w Gliwicach w latach szkolnych 2007/08 i 2008/09 (według wskaźnika intensywności nadwyżki/deficytu zawodu różnego zero)

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2008 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2008 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2008 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów	Liczba absolwentów	
							Rok szkolny 2007/08	Rok szkolny 2008/09
1	311401	Technik elektronik	0,33	8,58	8,25	0,04	160	69
2	244104	Pedagog	0,17	3,17	3,00	0,05	122	110
3	714103	Malarz – tapeciarz	0,08	1,33	1,25	0,06	11	4
4	322401	Masażysta [zawód szkolny: Technik masażyście]	0,08	1,08	1,00	0,08	25	20
5	322601	Technik farmaceutyczny	0,08	1,08	1,00	0,08	73	88
6	311502	Technik mechanik	0,92	11,58	10,67	0,08	142	88
7	311204	Technik budownictwa	0,58	5,25	4,67	0,11	19	48
8	724102	Elektromechanik pojazdów samochodowych	0,17	1,42	1,25	0,12	24	40
9	321401	Dietetyk	0,08	0,50	0,42	0,17	16	0
10	347105	Dekorator wnętrz	0,08	0,50	0,42	0,17	0	158
11	743304	Krawiec	1,00	5,42	4,42	0,18	1	1
12	741201	Cukiernik	0,83	4,17	3,33	0,20	20	11
13	241390	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	0,17	0,75	0,58	0,22	0	8
14	311302	Technik elektryk	1,08	4,33	3,25	0,25	33	50
15	341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	4,33	14,67	10,33	0,30	58	36
16	723106	Mechanik pojazdów samochodowych	0,75	2,25	1,50	0,33	40	36
17	342204	Spedytor [zawód szkolny: Technik spedytor]	0,17	0,50	0,33	0,33	5	28
18	342205	Technik logistyk	0,08	0,25	0,17	0,33	28	49
19	721303	Blacharz samochodowy	0,67	1,83	1,17	0,36	6	17
20	321101	Technik analityki medycznej	0,33	0,83	0,50	0,40	0	26
21	741203	Piekarz	1,58	3,83	2,25	0,41	14	8

cd. Tabeli 4

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2008 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2008 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2008 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów	Liczba absolwentów	
							Rok szkolny 2007/08	Rok szkolny 2008/09
22	741104	Rzeźnik wędliniarz	0,08	0,17	0,08	0,50	0	1
23	713203	Posadzkarz	0,75	1,33	0,58	0,56	2	7
24	514103	Kosmetyczka [zawód szkolny: Technik usług kosmetyczn]	1,00	1,67	0,67	0,60	125	118
25	522107	Sprzedawca	30,50	48,08	17,58	0,63	57	52
26	512201	Kucharz	7,83	9,17	1,33	0,85	46	62
27	722204	Ślusarz	17,67	19,67	2,00	0,90	9	18

źródło: dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN oraz PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Tabela 5. Ranking zawodów nadwyżkowych w Gliwicach w roku 2008, w których występowało kształcenie w Gliwicach w latach szkolnych 2007/08 i 2008/09 (według wskaźnika intensywności nadwyżki/deficytu zawodu równego zero)

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2008 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2008 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2008 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów	Liczba absolwentów	
							Rok szkolny 2007/08	Rok szkolny 2008/09
1	000000	Bez zawodu*	0	190,17	190,17	0	1883	1612
2	311209	Technik ochrony środowiska	0	4,17	4,17	0	14	30
3	341401	Organizator obsługi turystycznej [zawód szkolny: Technik obsługi turystycznej]	0	3,33	3,33	0	65	20
4	321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0	2,17	2,17	0	20	9
5	311210	Technik urządzeń sanitarnych	0	1,83	1,83	0	17	11
6	341404	Organizator usług hotelarskich [zawód szkolny: Technik hotelarstwa]	0	1,58	1,58	0	31	112
7	311402	Technik telekomunikacji	0	1,33	1,33	0	29	0

* absolwenci liceów ogólnokształcących i profilowanych w statystyce traktowane są jako osoby bez zawodu

źródło: dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN oraz PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

III. WNIOSKI

1. Wzrasta liczba absolwentów techników i zasadniczych szkół zawodowych. Należy kontynuować ten kierunek zmian.
2. Należy zmienić strukturę kształcenia zawodowego i kształcić w zawodach deficytowych, a nie nadwyżkowych.
3. Do opracowania prognozy na kolejne lata konieczne jest uzyskanie nie tylko aktualnej (z danego roku szkolnego) i prognozowanej liczby absolwentów poszczególnych zawodów kształconych w gliwickich szkołach ponadgimnazjalnych, ale również liczbę uczniów kształconych w tych zawodach. Taka informacja pozwoli na określenie, w których zawodach będzie rosło kształcenie, a w których będzie malało lub zaniknie całkowicie.
4. Opracowywanie raportów rocznych powinno się kończyć w I kwartale następnego roku, a nie pod koniec półrocza, kiedy większość informacji prognozowanych jest już nieprawdziwa.
5. Szczegółowe wnioski dotyczące monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych będzie można sformułować dopiero po opracowaniu w kolejnych latach raportów rocznych zawierających oprócz analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych za dany rok kalendarzowy (2 badania), również analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o badania sondażowe przeprowadzone w zakładach pracy powiatu gliwickiego. Wynika to z definicji monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, który należy rozumieć jako **proces** systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy.